

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΤΟΥ OCTAVE MIRBEAU

Η ΓΡΗΛΑ-ΡΟΖΑ

ΡΗΛΑ Ρόζα την έλεγαν. Καί ζούσε δλομόναχη, σ' ένα μικρό χωριό τής 'Ιταλίας, και καί πολύ μακριά από τή Ρώμη. Ο άντρας τής είχε πεθάνει έδω και τριάντα χρόνια. Λίγα χρόνια θογόττερα, ή κόρη τής πέθανε κι' αυτή άπ' έλωθεις πυρετούς. Ο γιός τής τήν είχε άφισει κι' είχε άγκατασταθεί μακριά, στο Παρίσι. Είχε παντρευτή εκεί κι' είχε κάνει παιδιά. Η μητέρα του είχε να λάβη γράμμα του έξη χρόνια και δέν ήξερε τί γινότανε.

Η γρηλά Ρόζα ήταν τώρα οδόντα χρονών. Άν και φοβόταν δέν τά ταξείδια, άν κι' είχε συνηθίσει παιά χωρίς τόν γιό τής και δέν τής κατοφανότανε πού δέν τόν είχε κοντά τής, μιά μέρα, άξαφνα, πεθύμησε να τόν ξαναδθ, να γνωση τήν πεντάρα, από τής έλεημοσύνης πού τής δίναν οι πιδό πονούνηοι του χωριού. Γιατί ή γρηλά-Ρόζα ήταν παιά άδύνατη, δέν μπορούσε να δουλέψη, και κάθε Κυριακή καθόταν άπέςω από τήν έκκλησία και ζητιάνευε.

Είχε άλήθεια βέβαια πώς ή γρηλά-Ρόζα φοβότανε πολύ να δώση έτσι μονομιάς όλα τής τά λεπτά, και να πάρη γρηλά γυναίκα, να βθ ή τήν γιό τής, πού στο κάτω-κάτω δέν ήξερε και καλά άν τόν εδουσε εκεί πού θά πήγαινε. Η έπιθυμία όμως πού είχε να τόν δθ, τής έγινε γρήγορα πόθος άκατανήκτος. Και ό πόθος αυτός νίκησε τέλος κάθε φόβο και κάθε δισταγμό. Είχε έξ άλλου και μιά άμυδρη, μιά κροφή έπίπιδα. Νόμιζε πως ό γιός τής είχε τσος κάνει λεφτά, κι' ότι θά περνούσε καλά μαζί του. Έτσι σκέφτηκε ή γρηλά-Ρόζα, κι' άποφάσισε να φύγη. Άναψης λοιπόν ένα κερι, έκανε τόν σταυρό τής, παρακάλεσε τήν Παναγία να τή βοηθήση, κι' έφυγε άπ' τόν χωριό με μιά κροφή έπίπιδα στην καρδιά.

Όταν με πολλά βάσανα, κουρασμένη και καταβεβλημένη άπ' τόν μεγάλο ταξείδι, ή γρηλά-Ρόζα βοήκη έπί τέλους τόν παιδι τής, ό γιός τής, πούχε να τή δθ είκοσι χρόνια, ούτε καν τήν έγνωρισε, και ή γρηλά μητέρα του άναγκάστηκε να τού πη ποιά ήτανε.

Άντι να χαρή, να τήν άγκαλιάση και να τή φιλήση, όπως περιέμενε και φανταζόταν αυτή, ό γιός τής τήν βλαστήμησε άγρια :

— Και τί μουρθεδες έδω να κάνης ; τή ρώτησε άπότομα.

— Να σέ ιδώ, παιδί μου, και να σέ φιλήσω, άποκρίθηκε ή δυστυχ η γρηλά.

— Καλά καθόσουνα και κάτω παληόγρηνα !... Τι σηκόθηκες κι' ήθελες να κάνης έδω ; Νομίζεις πως έχω ψωμί να σέ ταΐζω ; Δέν έχω τίποτα για σένα.

— Ω, παιδί μου... Δέν τρώω και πού θά έγω. Τ' είν' αυτά πού μου λές !... Και για να κοιράμαι, μιά ψάθα στη γωνιά με φτάνει. Ο γιός τής έμενε μιά στιγμή σκεπτική. Έπειτα ξαναέχισε να τήν βλαΐει :

— Όχι ! Νά πās από και πούρθεδες. Δέν μπορούμε να σέ κρατήσουμε δώ. Τι θά σέ κάνουμε ;

— Παιδί μου ! Σέ παρακαλώ ! κλαύτηκε ή γρηλά - Ρόζα. Πώς να γυρίσω πίσω ; Τά λίγα λεπτά πούχα, τά έδωσα. Πού να πάω παιδί μου ;

— Να πās στο διάολο !... Να φύγης !...

Τής γρηλάς τά μάτια δάκρυσαν.

— Παιδί μου, ξανάλε. Τόσα χρόνια είχα να σέ δώ... Και μου μιλάς έτσι ;

— Τίποτα !... Πρέπει να φύγης...

— Θέλεις λοιπόν να πεθάνω στο δρόμο ; Πες μου θέλεις να πεθάνω ;

Κ' ή γρηλά μάνα σκέπασε τόν πρόσωπο με τήν ποδιά τής κι' άρχισε να κλαίει.

Τότε ό γιός τής σκέφτηκε κάτι, μαλάκωσε λίγο και τής ειπε πιδό μαλακά :

— Άς είνε... Σέ βαστάω δώ... Θά κάνης όμως, δ,τι σου λέω...

— Ό,τι θέλεις, παιδί μου, δ,τι θέλεις...

— Θά δουλέψη ; να βγάδης τόν ψωμί σου...

— Ω, πώς τόν ήθελα παιδί μου, πώς τόν ήθελα να δουλέψη. Μά δέν μπορώ, δέν έχω παιά δύναμη, δέ με βοηθούν τά χέρια μου. Είμαι γρηλά.. Τι να κάνω ;

— Ο γιός τής χαμογέλασε :

— Μά τί νόμισες, πως θά σέ βάλω να ξεφορτώνης καρδιά... Θά κάνης δ,τι κάνω γώ, δ,τι κάνει ή γυναίκα μου, δ,τι κάνουνε και τά παιδιά μου. Θά πηγαίνης στα άτελει τών ζωγράφων και θά ποζάρης, να...

Η γρηλά - Ρόζα δέν κατάλαβε τί τής έλεγε.Κι' ό γιός τής άναγκάστηκε να τής τόν έξηγησει.

— Παναγιά Παρθένα ! φώναξε μόλις κατάλαβε ή γρηλά. Έλα Χριστέ και Παναγιά ! Έθέλεις να μ' άθουμαι γυμνή μπροστά στους άντρες, έγω πού δέν μ' έχει δθ γυμνή κανένας στον κόσμο... Ούτε κι' ό πατέρας σου...

Ναί, ναί... σέ' όρκίζομαι στον Τίμο Σταυρό ! Ούτε ό πατέρας σου... Τάλεγε αυτά κι' έκλαιγε πικρά.

Ο γιός τής έβαλε τα γέλια :

— Νό τα μας... Θάχουμε κι' αυτά τώρα... Τι ; Φοβάσαι να μη σκανδαλίση τόν παληοτόμαρό σου τούς γυιούς ζωγράφους ; Χά, χά, χά...

— Παιδί μου, παιδί μου, τ' είν' αυτά πού μου λές ; Είμαι πολύ γρηλά, παιδί μου ! Ποιός είν' αυτός πού θά θελήση να με ζωγραφίση ;

— Όσο γι' αυτό μη σκοτίζεσαι. Βρίσκονται και ζωγράφοι πού ζωγραφίζουνε γέρικα κορμά άν τόν δικό σου... Θί φρονίσω γώ γι' αυτό.

— Παιδί μου, ιχί' τευσε ή γρηλά, δέν μπορώ να τόν κάνω γώ αυτό. Ό,τι άλλο θέλεις ναί. Αυτό όμως όχι. Σέ παρακαλώ...

Ο γιός τής θυμάσε. Σήκωσε τόν χέρι του και τήν χτύπησε. Η γρηλά μάνα του έσουζε πονεμένα. Και στο τέλος μη μπορώντας να κάμη άλλο σ' άπεχώρησε.

Τήν μικρή αυτή ιστορία μετ' τή διηγήθηκε έδω και λίγες μέρες ένας φίλος μου ζωγράφος πού τήν είχε άκούσει άπ' τόν στόμα τής ίδιας τής δυστυχισμένης αυτής γρηλάς...

Χτές, πού πήγα να έπισηρωθώ τόν φίλο μου στο άτελει τ' ευ, είδα, μόλις μπήκα μέσα, να ποζάρη μπροστά μου μιά γρηλά. Ήταν ή γρηλά-Ρόζα !

Ακίνητη σαν άγαλμα, δλόγυμη, καθότανε σκυφτή, με τήν πλάτη καμπουριασμένη. Τό κεφάλι τής, με τά άραιά άσπρα μαλλιά, άκουμπόσε στον ώμο, και τόν πρόσωπό τής είχε μιά έκφραση λύπης και άπελπισίας, τήν έκφραση τού άνθρώπου πού αισθάνεται τόν έαχτο έξεντελισμό του...

Μιά μελαγχολία μ' έπιασε μόλις τήν είδα, μιά βαρειά και άπάνταστη μελαγχολία και χωρίς να τόν καταλάβω, β'θίστηκα σέ σκέψεις. Κύτταζε τή γρηλά, και με κύτταζε κι' αυτή. Με κύτταζε έπιμονα με τά θολά τής μάτια, με κύτταζε παράξενα. Άξάφνα, είδα τά μάτια τής να βαρύνουν. Δυό μεγάλα δάκρυα, δάκρυα πόνου και ντροπής, κυλλάσανε στα κίτρινα και τσαρωμένα μάγουλά τής. Φτωχή μητέρα !... Φτωχή γρηλά !... Φτωχή γρηλά - Ρόζα !...

ΙΣΤΟΡΙΟΥΛΑΣ

Ο ΒΟΛΤΑΙΡΟΣ ΚΑΙ Ο ΘΕΟΣ

Ο Βολταίρος έθεωρείτο, ως γνωστόν, από τούς συγχρόνους του ως άθεος και άθρησκος, άπ' ένας μόν λόγος τής βαθιάς φιλοσοφίας από τήν όποιαν διεπνέε.

οντο οι στίχοι του, άπ' έτέρω να δέ λόγος τής πάλης πού είχε άνα. λάβη έναντιον των υπερβασίων και των καταχρήσεων του κλήρου.

Μιά μέρα, λοιπόν, ένώ ό διάσημος ποιητής ηκουσε *πικέτο*, στο σπίτι του, με μιά γνωστή του θρησκόκλητο κυρία, έξερωδή μιά τρομερή θύελλα συνοδευομένη από βροντές, κεραυνούς και άστραπές.

Η θρησκόκλητος κυρία κατατρομαγμένη, σιχγιε να τρέμη, να παρακαλή να κλείσουν τά τζέρια και τά σταυροκοπέτια...

Ο Βολταίρος, κατάπληκτος, τήν έρώτησε τότε για πιδό λόγο είχε καταληφθή από τέτοιο τρόμο.

— Πώς θέλετε να μη φοβάμαι, πού άπήνητησε αυτή τρέμοντας, άφού έτυχε να βρίσκουμαι μιά τέτοια στιγμή, κοντά σ' έναν άθεο, τόν όποιον ό Θεός επάνω στην όργη του, μπορεί να έδικηθή ρίχνοντάς του τούς κεραυνούς του ...

— Μάθετε κυρία μου, τής άπήνητησε τότε ό Βολταίρος σηκωνόμενος, ότι ένας άπ' τούς λόγους έννεκα τών όποιων κατηγορήθην ως άθεος είναι ότι έγραφα για τόν έξης στίχο : « *Εάραμε να έρωθούμε τόν Θεό, και άν άκόμα δέν άπήχηε !* ». Έ, λοιπόν, σάς βεβαιώνω έγω ότι στον στίχο μου αυτόν και μόνον περιλαμβάνονται πολύ περισσότεροι έπαινοι για τόν Θεό, άπ' όσους μπορείτε να πητε σεις σ' όλη σας τή ζωή !...

ΠΟΥ... ΔΕΝ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ Ο ΘΕΟΣ

Ο περίφημος στρατηγός ντε Σακωνέφ, όταν ή. ταν μόλις έξ έτών, παρουσίασθη κάποτε σ' έναν έπίσκοπο.

— Έάν μου πής μικρό μου, τού ειπεν ό έπίσκοπος, πού βρίσκεται ό Θεός, θά σου δώσω ένα πορτοκάλι.

— Κι' εάν μου πητε σεις, Πανιερώτατε, άπάντησε ό έξυπνος μικρός, πού... δέν βρίσκεται θά σάς δώσω δυό πορτοκάλια !...

